

PROBLEMOWE KWESTIE DOTYCZĄCE ZASTRZEŻENIA MIENIA ZAJĘTEGO W TRAKCIE PRZESZUKIWANIA I OKREŚLENIA JEGO STATUSU

Anatolii Symchuk

*Starszy wykładowca Wydziału Dochodzeń Przesądowych,
Akademia Narodowa Spraw Wewnętrznych
(Kijów, Ukraina)*

*e-mail: symchykas@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-8663-8210*

Maryna Kulyk

*doktor nauk prawnych, docent Wydziału Dochodzeń Przesądowych,
Akademia Narodowa Spraw Wewnętrznych
(Kijów, Ukraina)*

*e-mail: coolss777@ukr.net
ORCID ID: 0000-0003-1373-6749*

Streszczenie. Artykuł 41 Konstytucji Ukrainy stanowi, że nikt nie może zostać bezprawnie pozbawiony swoich praw własności. Zgodnie z art. 1 Pierwszego protokołu do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, nikt nie może być pozbawiony swojej własności, z wyjątkiem interesu publicznego i na warunkach przewidzianych przez prawo i ogólne zasady prawa międzynarodowego. Zaznaczone oraz inne przepisy normatywne uzasadniają potrzebę szczegółowego uregulowania procedury stosowania zajęcia mienia jako środka zapewniającego postępowanie karne. W tym kontekście ważnym aspektem postępowania karnego jest poszukiwanie właściwej równowagi między interesami prywatnymi i interesami publicznymi, stworzenie warunków wstępnych dla osób posiadających własność do wykonywania swoich uprawnień w stosunku do ich własności, a jednocześnie, do osiągnięcia celów postępowania karnego. Dzisiaj obecne ustawodawstwo karno-proceduralne Ukrainy nie reguluje, w wystarczającym stopniu, realizacji takiej konstytucyjnej zasady postępowania karnego przedprocesowego jak nietykalność praw własności podczas szeregu czynności dochodzeniowych (śledczych) i niejasnych dochodzeń (śledczych) związanych z pozbawieniem lub ograniczeniem praw własności, postępowania proceduralnego dotyczącego wykorzystania zajętego mienia, zarówno na podstawie orzeczenia sądu, jak i bez niego. W szczególności dotyczy to takich czynności dochodzeniowych (śledczych) jak przeszukiwanie.

Dany artykuł poświęcony jest badaniu problemu zastrzeżenia mienia zajętego podczas przeszukiwania. W tym kontekście zwraca się uwagę na określenie statusu prawnego własności, zajętej podczas przeszukania przeprowadzonego na podstawie decyzji sędziego śledczego oraz na rozróżnieniu pojęć środków zabezpieczenia postępowania karnego a czynnościami śledczymi (przeszukującymi), prowadzonymi na podstawie postanowienia sądu. Rozważane są problemy, które powstają w związku z identyfikacją pewnych przedmiotów, zatrzymanych podczas przeszukania jako dowodów rzeczowych, a następnie i możliwością zwrotu ich prawowitemu

właścicielowi. Podsumowując, autorzy proponują kluczowe przepisy dotyczące rozwiązywania problemów dotyczących zastrzeżenia skonfiskowanego mienia podczas przeszukania na podstawie postanowienia sądu i bez niego.

Słowa kluczowe: przeszukanie, tymczasowe zajęcie mienia, zajęcie mienia, środki zapewniające postępowanie karne, postanowienie sędziego śledczego, dowody rzeczowe, wnioski o przeszukanie, wnioski o zajęcie mienia, przedmioty.

PROBLEMAL ISSUES ON THE ARREST OF THE PROPERTY OF THE PROPERTY DETERMINED DURING THE SEARCH AND DETERMINING ITS STATUS

Anatoly Simchuk

*Senior Lecturer in the Department of Pre-trial Investigation,
National Academy of Internal Affairs (Kyiv, Ukraine)
e-mail: symchykas@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-8663-8210*

Marina Kulik

*candidate of Legal Sciences associate Professor of the Department of Pre-trial
Investigation, National Academy of Internal Affairs (Kyiv, Ukraine)
e-mail: coolss777@ukr.net
ORCID ID: 0000-0003-1373-6749*

Abstract. Article 41 of the Constitution of Ukraine stipulates that no one can be unlawfully deprived of his / her property rights. According to Art. 1 of the First Protocol to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, no one may be deprived of his property except in the interests of society and under the conditions provided for by law and by the general principles of international law. These and other regulations justify the need for detailed regulation of the procedure for the use of property seizure as a measure of criminal proceedings.

In this context, an important aspect of criminal proceedings is the search for a proper balance between private and public interests, the creation of preconditions for persons who own property to exercise their powers over their property and, at the same time, to achieve the objectives of criminal proceedings.

At present, the current criminal procedural legislation of Ukraine does not sufficiently regulate the implementation of such a constitutional basis of pre-trial criminal proceedings as the inviolability of property rights during a series of investigative (investigative) and vague investigative (investigative) actions related to the deprivation or restriction of property rights procedural procedure for the use of property seized, both on the basis of a court decision and without it. In particular, this applies to such investigative (search) activity as a search.

This article is dedicated to investigating the problem of seizure of property seized during a search. In the context, attention is paid to determining the legal status of property seized during a search carried out on the basis of the investigative judge's order and to distinguish between criminal proceedings and investigative (investigative) actions carried out on the basis of a court order. The problems that arise with the identification of certain items seized during the search as physical evidence and subsequently the

possibility of returning them to the rightful owner are considered.

In conclusion, the authors propose key provisions for solving problems of seizure of confiscated property during and without a search of a court order.

Key words: search, temporary seizure of property, property seizure, measures for ensuring criminal proceedings, decision of the investigating judge, material evidence, petition for a search, petition for the seizure of property, items withdrawn by law from circulation.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ АРЕШТУ МАЙНА ВИЛУЧЕНОГО ПІД ЧАС ОБШУКУ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ЙОГО СТАТУСУ

Анатолій Симчук

*старший викладач кафедри досудового розслідування,
Національної академії внутрішніх справ, (Київ, Україна)*

e-mail: symchykas@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-8663-8210

Марина Кулик

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри досудового розслідування,
Національної академії внутрішніх справ, (Київ, Україна)*

e-mail: coolss777@ukr.net

ORCID ID: 0000-0003-1373-6749

Анотація. Стаття 41 Конституції України визначає, що ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Згідно зі ст. 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права. Зазначені та інші нормативні положення обґрунтовують необхідність детальної регламентації порядку застосування арешту майна як заходу забезпечення кримінального провадження.

У цьому контексті важливим аспектом кримінального провадження є пошук належного балансу між приватними і публічними інтересами, створення передумов для того, щоб особи, яким належить майно, могли реалізовувати свої повноваження щодо належного їм майна, і, водночас, було досягнуто завдань кримінального провадження.

На сьогодні у чинному кримінальному процесуальному законодавстві України не досить повно врегульовані питання реалізації такої конституційної засади досудового кримінального провадження як недоторканість права власності під час проведення низки слідчих (розшукових) і негласних слідчих (розшукових) дій, пов'язаних із позбавленням або обмеженням права власності, процесуального порядку використання майна, вилученого як на підставі судового рішення, так і без нього. Зокрема це стосується такої слідчої (розшукової) дії як обшук.

Дана стаття присвячена дослідженню проблеми арешту майна вилученого під час обшуку. У контексті акцентується увага на визначенні правового статусу

майна вилученого під час обшуку здійснюваного на підставі ухвали слідчого судді та розмежуванні понять заходи забезпечення кримінального провадження та слідчі (розшукові) дії, які проводяться на підставі судової ухвали. Розглянуті проблеми, які виникають із визначенням певних предметів вилучених під час обшуку як речових доказів, а в подальшому і можливістю повернення їх законному власнику.

У висновку авторами запропоновані ключові положення вирішення проблем арешту вилученого майна під час обшуку здійснюваного на підставі судового рішення, так і без нього.

Ключові слова: обшук, тимчасове вилучення майна, арешт майна, заходи забезпечення кримінального провадження, ухвала слідчого судді, речовий доказ, клопотання про обшук, клопотання про арешт майна, предмети, які вилученні законом з обігу.

Formulation of the problem. The current rules of criminal procedural law of Ukraine, established the procedure for search based on the decision of the investigating judge. In order to achieve and secure the tasks facing the search, the procedural person carrying out the search has the right to inspect and remove the things and documents that have or may be relevant for the criminal proceedings, as recorded in the search record. The unquestionable removal from the place of search and involvement in the materials of criminal proceedings are subject to the things and documents, which are explicitly stated in the order of the investigating judge on the permission to search. In case of need for seizure of other things and documents, the decision is made by the person authorized to conduct the search and they are considered temporarily seized property and stored in the order established for this purpose. In all cases, objects seized during the search are subject to seizure and possession of which the owner does not hold.

The issue of the legal status of the property seized during the search was not properly regulated by the applicable rules of procedural law. Yes, in the last sentence of Part 7 of Art. 236 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, hereinafter referred to as the CCP (Criminal Procedure Code of Ukraine, 2012), states that: "Items and documents not included in the list for which a permit to seek permission to hold a permit was seized searches, but not related to items that are seized by the law of circulation, are considered temporarily seized property. " Therefore, it can be inferred from this provision that the property for which permission was granted in the court order was not temporarily seized. However, other norms of procedural law that provide for two legal statuses of property should be noted: temporarily seized (Chapter 16 of the CPC); seized property (Chapter 17 of the CCP). That is, these legal statuses are defined as measures for ensuring criminal proceedings (Article 131 of the CPC of Ukraine). Further actions, with temporarily seized property, are stipulated by the norms of Chapter 17 of the CPC of Ukraine. According to these rules, the prosecutor, the investigator in agreement with the prosecutor, not later than the next business day after the seizure of property, and in the case of temporary seizure of property during a search, examination carried out on the basis of the order of the investigating judge provided for in Article 235 of the CPC, within 48 hours after the seizure of property, otherwise, the property must be returned immediately to the person to whom it was seized (Part 5 of Article 171 of the CCP).

Instead, the legal status of property subject to search authorization is not explicitly

provided for in procedural law, and is often abused by investigators and prosecutors, especially when there are no suspected persons in criminal proceedings.

Instead, the legal status of property subject to search authorization is not explicitly provided for in procedural law, and is often abused by investigators and prosecutors, especially when there are no suspected persons in criminal proceedings.

Changes and additions to the chapters 16 "Temporary seizure of property", 17 "Arrest of property", as well as to Art. 234, 236 of the CPC, which regulate the procedural procedure for conducting a search, during which the investigator, the prosecutor has the right to inspect and remove documents, to temporarily remove items that are relevant for criminal proceedings. However, the norm stipulated in Part 7 of Art. 236 CCP remained the same as the problem it contained. Since, today, both among scientists and practitioners, the issues regarding the status of the seized property during the search, the further procedural actions of the investigator, the prosecutor concerning the seized property, and the problematic issues of its return to the owner or owner remain debatable. However, failure to resolve the procedural problems related to the status of the seized property during the search may violate the constitutional right of everyone to own, use and dispose of their property.

Analysis of recent research and publications. Issues of temporary seizure of property, seizure of property as measures for ensuring criminal proceedings, including determining the status of property seized during the search, taking into account the number of changes and additions made to Chapters 16, 17 and Art. 234, 236, the CCP was repeatedly investigated in the scientific works of in the context of different editions of these chapters and articles. O.V. Verkhoglyad-Gerasimenko, I.I. Voitovich, I.A. Vorobyova, I.V. Glovyuk, L.M. Demidova, Ya.V. Zamkova, T.V. Korcheva, M.Y. Kulik, G.M. Kutskir, M.V. Lepey, D.V. Lisnichenko, T.V. Lukashkina, Yu.M. Miroshnichenko, N.S. Morgun, V.V. Muranova, G.I. Sysoyenko, S.M. Smokova, M.I. Sofina, O.Yu. Tatarova, O.P. Tishchenko, L.D. Udalova, V.I. Farinnika, O.Yu. Hablo, O.G. Shiloh, A.E. Shasna and others.

At the same time, the scientific works of these scientists do not exhaust the complexity of the problem, but rather form a fundamental basis for its further study.

The purpose of the article is to analyze certain provisions of the criminal procedural legislation of Ukraine, regarding the legal status of property seized during a search carried out on the basis of the decision of the investigating judge and subsequent resolution of the issue of his arrest or return to the owner or owner, as well as to formulate proposals for improving the legal regulation of arrest of the Institute.

Outline of the main problem. The search is not new to the current CCP of Ukraine. The search is one of the most independent and complex institutes of procedural law, which belongs to the system of investigative actions and which has passed a rather long way of formation and development, however, given the CCP of Ukraine in the new edition, it continues to be supplemented with new ideas, approaches, concepts, refined and develop taking into account the experience of the international community and national experience (*Galagan V.I., Morgun N.S., Kulyk M.I., Tereshchenko Y.V., 2016, p. 60*).

The main purpose of the search is specified in its definition - it is the compulsory investigation of dwellings, premises and other places, citizens, as well as their clothes in order to identify and record information about the circumstances of a criminal offense, search for a criminal offense or property obtained as a result of it. as well as the location

of the wanted people.

The legal basis for the search is the decision of the investigating judge (Part 2 of Article 234 of the CPC) (*Groshovyi Y.M., Tatsiy V.Ya., Tumanyants A.R., 2013, p. 389, 390*). If necessary, the investigator, in consultation with the prosecutor, or the prosecutor, shall apply to the investigative judge of the local court within the territorial jurisdiction of which the pre-trial investigation authority is located. Pursuant to Article 234, Part 3, Paragraph 7, of the CCP, a search request must contain information about the individual or ancestral features of the things, documents, other property or persons that are to be found, as well as their connection with the criminal offense. However, Article 235 (2) (6) of the CCP of Ukraine does not specify that the order of the investigating judge to permit the search of a dwelling or other possession of a person should contain a clear, specific or exhaustive list of things or documents for the purpose of which the search will be conducted. Thus, if the request for a search with the stated wording in the resolution is satisfied, during the search the competent persons, referring to this wording, can recognize almost any thing, subject, document related to the criminal proceedings and remove it, which is a threat to unjustified violation of the rights, freedoms and legitimate interests of the individual, and may also serve as a basis for the so-called raider seizure of business entities (*Law & Business, 2014*).

Removed items and documents that are not on the list for which a search permit was explicitly sought in the search permit and do not belong to items that have been seized by the law on circulation are considered temporarily seized property (Articles 167-169 of the CPC). Following the temporary seizure of property, an authorized official shall be obliged to ensure the safekeeping of such property in accordance with the procedure established by the Cabinet of Ministers of Ukraine (Article 168, paragraph 4 of the CPC). Temporary seizure of property is a short-term measure of ensuring criminal proceedings, because in accordance with Part 5 of Art. 171 of the CPC the request of the investigator, the prosecutor for the seizure of the temporarily seized property should be filed with the court no later than the next working day after the seizure of the property, otherwise it should be returned immediately to the person from whom it was seized.

According to Part 5 of Art. 171 of the CPC, in case of temporary seizure of property during a search, examination carried out on the basis of the order of the investigating judge provided for in Article 235 of the CPC, the request for the seizure of such property must be filed with the investigator, the prosecutor within 48 hours after the seizure of the property, otherwise the property must be returned immediately. the person to whom it was removed.

Usually, representatives of the prosecutor's office and pre-trial investigation bodies defend the position seized during the search of the property, which was granted permission in the court order, does not acquire the status of temporarily withdrawn, and accordingly, it does not have an obligation for further appeal to the court. for the purpose of seizing such property. Unfortunately, many judges adhere to the same position to this day, which only refers to the last sentence of Part 7 of this Article. 236 of the CPC of Ukraine, which states that seized items and documents that are not explicitly stated in the court order to conduct a search are considered temporarily seized property.

It is a good idea of A. Slusar that such a position cannot be agreed, since the fact that the property which is not defined in the order is considered temporarily withdrawn, does not indicate that such a status does not have the property which is indicated in it

and contradicts a number of criminal procedural norms. Thus, the content of Part 1 of Art. 16 of the CPC of Ukraine, the deprivation or restriction of ownership during criminal proceedings is carried out solely on the basis of a reasoned court decision. A search warrant is not a decision to deprive or restrict property rights, it merely grants permission to enter and investigate an individual. The CPC of Ukraine has identified only two types of court decisions that may restrict property rights during an investigation - a decision on temporary access to things and documents and a decision to seize property. The same follows from the content of Part 1 of Art. 100 of the CPC of Ukraine, which stipulates that material evidence seized by a party to criminal proceedings must be returned to the owner as soon as possible, except in cases of court decisions granting him temporary access or arresting him.

In Part 1 of Art. 167 of the CPC of Ukraine clearly stipulates that the temporary seizure of property is any actual deprivation of its owner's ability to own, use and dispose of property until the issue of seizure of property or its return is resolved.

Thus, the CPC of Ukraine, in respect of any property that is relevant to criminal proceedings and seized from the owner, provides actually only three possible legal statuses: 1) property to which temporary access has been granted, 2) temporarily confiscated property, to resolve the issue of his arrest; 3) property seized.

The CCP of Ukraine does not determine any other legal status in which another's legal property may legitimately be at the disposal of the investigative bodies against the will of the owner of such property (*Slyusar A., 2019*). In addition, in Part 7 of Art. 236 of the CPC of Ukraine it is explicitly stated that during a search, the investigator or the prosecutor have the right to inspect and remove documents, and only temporarily remove items that are relevant to criminal proceedings. Therefore, in respect of any thing, the law only provides law enforcement officers with one alternative, temporary seizure. Moreover, Article 9 of the same article clearly states that the search report shall include a description of the seized documents and temporarily seized items. Additional confirmation of this thesis is contained in Part 2 of Art. 168 of the CPC of Ukraine, the content of which the temporary removal of computer equipment or mobile phones can only be carried out if they are directly indicated in the court order.

Thus, the legislation clearly stipulates that having a list of property in a court order to conduct a search does not cancel the status of such property as temporarily seized, does not give such property any other procedural status and does not relieve law enforcement officers from the obligation to petition the investigating judge about the seizure of this property.

It should also be noted that neither Article 234, which sets out the requirements for an application for a search permit, nor Article 235 (2) of the Criminal Procedure Code of Ukraine, refers to the removal of anything. They refer solely to the detection and recording of information about the circumstances of the criminal offense, the search for a criminal offense or property obtained as a result of its commission, as well as the location of the wanted persons.

In the context of considering the grounds and conditions of seizure of property, it is advisable to apply to international normative legal acts, namely to

Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms 1950 (hereinafter referred to as the Convention). Thus, Article I, Protocol I, of the First Protocol states that every natural or legal person is entitled to the free possession of his property. No one shall be deprived of his property except in the public interest and under

the conditions provided for by law and by the general principles of international law. A State may enforce such laws as it deems necessary to control the use of property in the general interest or to secure the payment of taxes or other charges or penalties (*Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, 1950*).

Any interference on the part of government officials in the unimpeded use of a person by their property should be "lawful". Representatives of public authorities have the right to control the use of property only on the basis of laws.

By seizing property during a search, an investigator or other authorized person deprives his owner or owner of the opportunity to own, use and dispose of it. That is, it acts as described in Article 167 (1) of the Criminal Procedure Code of Ukraine and is called temporary seizure of property.

Yes, Mr Nikisho aptly notes that the temporary seizure of property, like his arrest, is a measure of criminal prosecution, while a search is an investigation. And if a security measure is used to achieve the effectiveness of criminal proceedings, then the purpose of the investigative action is to obtain (gather) evidence or to verify the evidence already obtained in a particular criminal proceeding. Although some investigative actions may be related to interference with the rights and freedoms of the individual, such interference must be terminated with the termination of the investigative action itself or transformed into a security measure (*Nikisho G., 2019*).

It should also be noted that criminal prosecution measures are applied based on the decision of the investigating judge or court, except in the cases provided for by the Criminal Procedure Code of Ukraine. Investigative (investigative) actions are conducted on the basis of a court order in the case when it is provided by law. A search is one such case. And here it matters, what exactly is the court authorization.

A systematic analysis of the provisions of Articles 234 and 235 of the Criminal Procedure Code of Ukraine makes it possible to conclude that, by granting a search warrant, the investigating judge gives the right to enter the dwelling or other possession of a person. The seizure of items and documents during a search, based on the provisions of Article 236, Part 7 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, is the right of the investigator or prosecutor to whom he is vested by law and not by decree. This is further evidenced by the fact that the investigator, the prosecutor has the right to seize even those things and documents which are not mentioned in the order. And if the search is an interference with the right to inviolability of the dwelling or other possession of the person, the seizure of property is an interference with the property right.

However, it should be emphasized that the printed, including the Internet editions justifiably pay attention that the last sentence of Part 7 of Art. 236 of the CPC of Ukraine, - does not correspond to the Constitution of Ukraine, namely Art. 41 of the CPC of Ukraine. In addition, the rules of Part 2 of Art. 19 of the Constitution of Ukraine, indicate that state authorities and local self-government bodies, their officials are obliged to act only on the basis, within the powers and in the manner provided by the Constitution and laws of Ukraine. According to practitioners, the problem arises because there is no direct indication in the CPC of Ukraine of the need for seized property during the search (which has been granted permission), which may or may be material evidence to be seized. Therefore, the owner of the property, which was seized on the basis of the investigative judge's decision on the search warrant, has a problem with the return of such property. This is especially true when no suspicion is reported in the criminal

proceedings. Accordingly, the property seized may be stored in the body of investigation until a decision is made in accordance with Art. 284 CPC of Ukraine (*Protocol. Legal Internet Resource, 2016*).

As noted above, in case the petition is not filed with the investigator, the prosecutor for the seizure of the property within the deadline set by law, in which case the property must be returned to the person from whom it was seized. When refusing to recover any movable or immovable property, including money and valuables, investigators and prosecutors often refer to the admission of their material evidence or the receipt by a legal entity of a criminal offense. This raises the question of whether this is indeed a legal impediment to returning it to its owner or owner.

The storage of physical evidence is governed by Article 100 of the CCP. The physical evidence provided or withdrawn by the party to the criminal proceedings must be returned to the owner as soon as possible, except in the cases provided for in Articles 160-166, 170-174 of the CPC.

G. Nikisho pertinently states that the position of investigators, prosecutors and judges that the property seized during the search is not temporarily seized, entails, and this is evident from ... court rulings, several negative consequences. The first is the lack of judicial review of the legality and necessity of its removal. Second, the actual deprivation of the person from whom it was removed or the property owner's ability to return it by decision of the investigating judge or court. Third, the ability of the prosecution party to retain the confiscated property for an indefinite period, while not pursuing the interests of criminal proceedings (*Nikish G., 2019*).

Of course, in the interests of pre-trial investigation, in order to preserve material evidence in accordance with paragraph 1 of Part 2 of Article 170 of the CPC, it is allowed to seize property. If we analyze the rules of Chapters 4, 16 and 17 of the CPC of Ukraine, then the procedure of the investigator and / or prosecutor, in the situation described above, should be as follows: 1) conducting a search based on the decision of the investigating judge, removing material objects that meet the criteria of evidence, 2) the investigator or the prosecutor for the purpose of securing material evidence with a request for the seizure of property to the investigating judge 3) and recognizes them with physical evidence. It is precisely in this way that it is possible to achieve the interests of the pre-trial investigation, to secure the preservation of material evidence, which can be further investigated by the court. At the stage of consideration of the application for arrest, the investigator must prove that the material objects meet the criteria of evidence. Accordingly, the investigating judge may reasonably seize such property. There is no other procedure in the CCP, and the legal status of the property for which a search permit has been granted and seized as a result of the search has not been defined by law. Therefore, in accordance with Art. 19 of the Constitution of Ukraine, the prosecution party should act in this way.

Conclusions. Temporary seizure of property, as well as its seizure, is a measure of criminal prosecution, while a search is an investigative (search) action. And if a security measure is used to achieve the effectiveness of criminal proceedings, then the purpose of the investigative (investigative) action is to obtain (gather) evidence or to verify the evidence already obtained in a particular criminal proceeding. Although some investigative (search) actions may be related to interference with the rights and freedoms of the individual, such interference must either cease with the termination of the investigative (investigative) action itself or be transformed into a security measure.

According to Part 7 of Art. 236 of the CCP, during the search of an investigator, the prosecutor has the right to inspect and remove documents, to temporarily remove things that are relevant for criminal proceedings. Items that are seized by the law of circulation are subject to seizure regardless of their relation to criminal proceedings. Removed items and documents, including those not on the list, for which a search permit was explicitly granted in the search permit, and which do not relate to items seized by the law on circulation, should be considered as temporarily seized property. In the future, in order not to violate the rules of criminal procedural law of Ukraine by the prosecutor, the investigator must act in accordance with Part 5 of Art. 236 CPC.

In order to improve the provisions of the current criminal procedural legislation of Ukraine, we propose to amend Part 7 of Art. 236 of the CCP, in particular, to add the last sentence after the words “Removal of things and documents” with the words “including and” and hereafter.

By analogy, these additions could also be applied in case of temporary seizure of property during inspection.

Such changes will avoid the possibility of ambiguous interpretation by both the investigating judge, the court, and the participants in criminal proceedings, the CCP rules concerning the temporary seizure and seizure of property, and ensure the rights of the owners of the seized property during the search.

The current Criminal Procedure Code of Ukraine is far from perfect, many of its norms contradict each other, are illogical and do not fully regulate the procedure of criminal proceedings. Therefore, criminal procedural legislation needs immediate change.

References:

1. Kryminalnyy protsesualnyy kodeks Ukrayiny : Zakon Ukrayiny vid 13 kvitnya 2012 r. № 4651-VI (red. vid 25 chervnya 2019 r.) URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
2. Realizatsiya nedotorkannosti prava vlasnosti pid chas dosudovoho rozsliduvannya: [navch. posib.] / V.I. Halahan, N.S. Morhan, M.Y. Kulyk, YU.V. Tereshchenko. Kyiv, 2016. 141 s.
3. Kryminalnyy protses : pidruchnyk / YU. M. Hroshevyy, V. YA Tatsiy, A. R. Tumanyants ta in.; za red. V. YA. Tatsiya, YU. M. Hroshevoho, O. V. Kaplinoyi, O. H. Shylo. KH. : Pravo, 2013. 824 s.
4. Problemy zastosuvannya polozhen Kryminalnoho protsesual'noho kodeksu Ukrayiny shchodo okremykh slidchykh (rozshukovykh) diy ta zakhodiv zabezpechennya kryminal'noho provadzhennya, zokrema, obshuku ta tymchasovoho dostupu do rechet i dokumentiv // Zakon i Biznes URL: http://zib.com.ua/ua/print/41323-problemi_zastosuvannya_polozhen_kriminalnogo_procesualnogo_k.html.
5. Slyusar A. Shcho zabraly, te propalo? Shlyakhy povernennya vyluchenoho pid chas obshuku mayna / A Slyusar // Yuryst&Zakon. 2019. № 3 URL : http://vkp.ua/ua/publications/articles/scho_zabrali_te_propalo_shlyakhi_povernennya_viluch_enogo_pid_chas_obshuku_mayna/
6. Konventsiya pro zakhyst prav lyudyny i osnovopolozhnykh svobod pryynyata 04 lystopada 1950 roku URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004
7. Nikisho H. Aresht mayna, vyluchenoho pid chas obshuku // Yevropeys'ka pravnycha kompaniya «Ukrayins'ke pravo». – 2019 URL : <http://ukrainepravo.com/law-practice/lawyers-practice/aresht-mayna-vyluchenogo-pid-chas-obshuku/>
8. Status mayna vyluchenoho pid chas obshuku? // Protokol. Yurydychnyy internet-resurs. – 2016 URL : https://protocol.ua/ua/status_mayna_viluchenogo_pid_chas_obshuku/

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ АРЕШТУ МАЙНА ВИЛУЧЕНОГО ПІД ЧАС ОБШУКУ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ЙОГО СТАТУСУ

Постановка проблеми. Діючими нормами кримінального процесуального законодавства України, встановлено порядок проведення обшуку на підставі ухвали слідчого судді. Для досягнення й забезпечення завдань, що стоять перед обшуком, процесуальна особа, яка його здійснює, має право оглядати й вилучати речі і документи, які мають чи можуть мати значення для кримінального провадження, про що робиться відповідний запис у протоколі обшуку. Безспірному вилученню з місця обшуку й залученню до матеріалів кримінального провадження підлягають речі й документи, які прямо вказані в ухвалі слідчого судді про дозвіл на обшук. В разі потреби вилучення інших речей та документів рішення про це приймає особа, яка уповноважена на проведення обшуку, і вони вважаються тимчасово вилученим майном та зберігаються у встановленому для цього порядку. В усіх випадках вилученню під час обшуку підлягають предмети, вилучені законом з обігу і дозволу на зберігання яких володілець не має.

Питання щодо правового статусу майна, яке вилучене в ході обшуку, не досконало врегульовано діючими нормами процесуального законодавства. Так, у останньому реченні ч. 7 ст. 236 Кримінального процесуального кодексу України, в подальшому КПК) (*Кримінальний процесуальний кодекс України, 2012*), йдеться про те, що: «Вилучені речі та документи, які не входять до переліку, щодо якого прямо надано дозвіл на відшукування в ухвалі про дозвіл на проведення обшуку, та не відносяться до предметів, які вилучені законом з обігу, вважаються тимчасово вилученим майном». Отже, з цієї норми можна зробити висновок, що майно на відшукування якого надано дозвіл в ухвалі суду, не є тимчасово вилученим. Однак, слід звернути увагу на інші норми процесуального законодавства, яке передбачає два правових статусів майна: тимчасово вилучене (глава 16 КПК); майно, на яке накладено арешт, (глава 17 КПК). Тобто ці правові статуси визначені як заходи забезпечення кримінального провадження (ст. 131 КПК України). Подальші дії, із тимчасово вилученим майном, передбачені нормами глави 17 КПК України. За цими нормами прокурор, слідчий за погодженням з прокурором не пізніше наступного робочого дня після вилучення майна, а у разі тимчасового вилучення майна під час обшуку, огляду, здійснюваних на підставі ухвали слідчого судді, передбаченої статтею 235 КПК, протягом 48 годин після вилучення майна, інакше майно має бути негайно повернуто особі, в якій його було вилучено (ч. 5 ст. 171 КПК).

Натомість правовий статус майна, на яке надано дозвіл на відшукування, нормами процесуального права прямо не передбачений, і цим часто зловживають слідчі та прокурори, особливо коли у кримінальному провадженні не має осіб, яким повідомлено про підозру.

Вже неодноразово вносилися зміни і доповнення до глав 16 «Тимчасове вилучення майна», 17 «Арешт майна», а також до ст. 234, 236 КПК, які регламентують процесуальний порядок проведення обшуку, під час якого слідчий, прокурор має право оглядати та вилучати документи, тимчасово вилучати речі, які мають значення для кримінального провадження. Проте, норма, що передбачена ч. 7 ст. 236 КПК залишились незмінною як і проблема, яку вона містить. Оскільки, на сьогодні, як серед науковців так і практичних працівників залишаються дискусійними питання щодо статусу вилученого майна під час обшуку,

подальших процесуальних дій слідчого, прокурора відносно вилученого майна та проблемні питання його повернення власнику або володільцю. При цьому, не вирішення процесуальних проблем пов'язаних зі статусом вилученого майна під час обшуку може спричинити порушення конституційного права кожного на володіння, користування і розпорядження своєю власністю.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика тимчасового вилучення майна, арешту майна як заходів забезпечення кримінального провадження, в тому числі і визначення статусу майна вилученого під час обшуку, враховуючи ту кількість змін та доповнень, які вносилися до глав 16, 17 та ст.ст. 234, 236 КПК неодноразово у контексті різних редакцій зазначених глав і статей досліджувався у наукових працях О.В. Верхогляд-Герасименко, І.І. Войтовича, І.А. Воробйової, І.В. Гловюк, Л.М. Демидова, Я.В. Замкової, Т.В. Корчева, М.Й. Кулик, Г.М. Куцкір, М.В. Лепей, Д.В. Лісніченка, Т.В. Лукашкіна, Ю.М. Мирошніченка, Н.С. Моргун, В.В. Муранова, Г.І. Сисоєнка, С.М. Смокова, М.І. Соф'їна, О.Ю. Татарова, О.П. Тищенко, Л.Д. Удалова, В.І. Фаринника, О.Ю. Хабло, О.Г. Шило, А.Е. Щасної та ін.

Водночас, наукові праці зазначених учених не вичерпують усю складність проблеми, а скоріше утворюють фундаментальну базу для її подальшого дослідження.

Метою статті є аналіз окремих положень кримінального процесуального законодавства України, щодо правового статусу майна вилученого під час обшуку здійснюваного на підставі ухвали слідчого судді та подальшого вирішення питання про його арешт або поверненню власнику чи володільцю, а також формування пропозицій щодо вдосконалення законодавчої регламентації арешту майна як правового інституту.

Виклад основної проблеми. Проведення обшуку не є новизною для чинного КПК України. Обшук – один із самостійних і найскладніших інститутів процесуального права, який належить до системи слідчих дій та який пройшов досить тривалий шлях становлення й розвитку, однак, з огляду на КПК України в новій редакції, його продовжують поповнювати новітніми ідеями, підходами, концепціями, удосконалюють і розвивають з урахуванням досвіду міжнародного співтовариства та вітчизняних напрацювань (*Галаган В.І., Моргун Н.С., Кулик М.Й., Терещенко Ю.В., 2016, с. 60*).

Головна мета обшуку вказана у його визначенні – це примусове дослідження житла, приміщень та інших місць, громадян, а також їх одягу з метою виявлення та фіксація відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення, відшукування знаряддя кримінального правопорушення або майна, яке було здобуте у результаті його вчинення, а також встановлення місцезнаходження розшукуваних осіб.

Юридичною підставою для проведення обшуку є ухвала про це слідчого судді (ч. 2 ст. 234 КПК) (*Грошевий Ю.М., Тацій В.Я., Туманянц А.Р., 2013, с. 389, 390*). У разі необхідності провести обшук слідчий за погодженням з прокурором або прокурор звертається з відповідним клопотанням до слідчого судді місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого знаходиться орган досудового розслідування. Відповідно до пункту 7 частини 3 статті 234 КПК України, клопотання про обшук повинно містити відомості про індивідуальні або родові ознаки речей, документів, іншого майна або осіб, яких планується відшукати, а

також їхній зв'язок із вчиненим кримінальним правопорушенням. Однак, пункт 6 частини 2 статті 235 КПК України не містить вказівки на те, що ухвала слідчого судді про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи має містити саме чіткий, конкретний або вичерпний перелік речей або документів, для виявлення яких буде проведено обшук. Таким чином, у разі задоволення клопотання про проведення обшуку із зазначеним формулюванням у резолютивній частині, під час обшуку компетентні особи, посилаючись на це формулювання, можуть визнати майже будь-яку річ, предмет, документ таким, що має відношення до кримінального провадження, і вилучити його, що є загрозою безпідставного порушення прав, свобод та охоронюваних законом інтересів особи, а також може стати підґрунтям для так званого рейдерського захоплення суб'єктів господарської діяльності (*Закон і Бізнес, 2014*).

Вилучені речі та документи, які не входять до переліку, щодо якого прямо надано дозвіл на відшукання в ухвалі про дозвіл на проведення обшуку, та не належать до предметів, які вилучені законом з обігу, вважаються тимчасово вилученим майном (статті 167-169 КПК). Після тимчасового вилучення майна уповноважена службова особа зобов'язана забезпечити схоронність такого майна в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України (ч. 4 ст. 168 КПК). Тимчасове вилучення майна є короткотривалим заходом забезпечення кримінального провадження, адже відповідно до ч. 5 ст. 171 КПК клопотання слідчого, прокурора про арешт тимчасово вилученого майна повинно бути подано до суду не пізніше наступного робочого дня після вилучення майна, інакше воно має бути негайно повернуто особі, у якої воно було вилучено.

Відповідно до ч. 5 ст. 171 КПК, у разі тимчасового вилучення майна під час обшуку, огляду, здійснюваних на підставі ухвали слідчого судді, передбаченої статтею 235 КПК, клопотання про арешт такого майна повинно бути подано слідчим, прокурором протягом 48 годин після вилучення майна, інакше майно має бути негайно повернуто особі, в якої його було вилучено.

Зазвичай, представники прокуратури та органів досудового розслідування відстоюють позицію, що вилучене в ході обшуку майно, на відшукання якого надавався дозвіл в ухвалі суду, не набуває статусу тимчасово вилученого, та, відповідно, стосовно нього не виникає обов'язку для подальшого звернення до суду з метою арешту такого майна. На жаль, такої ж позиції до цього часу притримуються і немало суддів, які посилаються при цьому виключно на останнє речення ч. 7 ст. 236 КПК України, в якому зазначено, що вилучені речі та документи, які прямо не зазначені в ухвалі суду про проведення обшуку, вважаються тимчасово вилученим майном.

Слушною є думка А. Слюсара, що такою позицією неможливо погодитись, оскільки те, що майно, яке не визначене в ухвалі, вважається тимчасово вилученим, не свідчить, що такого статусу не має майно, яке в ній зазначене і суперечить цілому ряду кримінально-процесуальних норм. Так, за змістом ч. 1 ст. 16 КПК України позбавлення або обмеження права власності під час кримінального провадження здійснюється виключно на підставі вмотивованого судового рішення. Ухвала про дозвіл на проведення обшуку не є рішенням про позбавлення або обмеження права власності, а лише надає дозвіл на проникнення до володіння особи і проведення у ньому слідчої дії. КПК України визначено лише два види судових рішень, якими може обмежуватись право власності під час

розслідування – ухвала про тимчасовий доступ до речей і документів і ухвала про арешт майна. Це ж впливає і зі змісту ч. 1 ст. 100 КПК України, яка визначає, що речовий доказ, вилучений стороною кримінального провадження, повинен бути якнайшвидше повернутий володільцю, крім випадків прийняття судових рішень про надання до нього тимчасового доступу або про його арешт.

У ч. 1 ст. 167 КПК України чітко визначено, що тимчасовим вилученням майна є будь-яке фактичне позбавлення його власника можливості володіти, користуватися та розпоряджатися майном до вирішення питання про арешт майна або його повернення.

Таким чином, КПК України стосовно будь-якого майна, яке має значення для кримінального провадження і вилучається у власника, передбачає фактично лише три можливих правових статуси: 1) майно, до якого наданий тимчасовий доступ, 2) тимчасово вилучене майно, до вирішення питання про його арешт, 3) арештоване майно.

Будь-якого іншого правового статусу, в якому чужа законна власність може правомірно знаходитись у розпорядженні органів слідства проти волі власника такого майна, КПК України не визначає (*Слюсар А., 2019*). До того ж, у ч. 7 ст. 236 КПК України прямо вказано, що при обшуку слідчий або прокурор мають право оглядати і вилучати документи, та лише тимчасово вилучати речі, які мають значення для кримінального провадження. Отже, стосовно будь-яких речей законом безальтернативно надано правоохоронцям лише один варіант дій – тимчасове вилучення. Більше того, у ч. 9 цієї ж статті чітко зазначено, що до протоколу обшуку додається опис вилучених документів та тимчасово вилучених речей. Додаткове підтвердження цієї тези міститься і у ч. 2 ст. 168 КПК України, за змістом якої тимчасове вилучення комп'ютерної техніки або мобільних телефонів може здійснюватися лише у разі, якщо вони безпосередньо зазначені в ухвалі суду.

Таким чином, законодавством чітко визначено, що наявність переліку майна в ухвалі суду про проведення обшуку не скасовує статусу такого майна як тимчасово вилученого, не надає такому майну будь-якого іншого процесуального статусу та не звільняє правоохоронців від обов'язку звертатись до слідчого судді з клопотанням про арешт цього майна.

Слід звернути увагу і на те, що ні в статті 234, якою встановлені вимоги до клопотання про надання дозволу на обшук, ні у ч. 2 статті 235 Кримінального процесуального кодексу України не йдеться про вилучення будь-чого. В них говориться виключно про виявлення та фіксацію відомостей про обставини кримінального правопорушення, відшукування знаряддя кримінального правопорушення або майна, яке здобує у результаті його вчинення, а також встановлення місцезнаходження розшукуваних осіб.

У контексті розгляду підстав та умов накладення арешту на майно доцільним є звернення до міжнародних нормативно-правових актів, а саме до

Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. (в подальшому Конвенції). Так, стаття перша Першого протоколу Конвенції проголошує, що кожна фізична або юридична особа має право вільно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права. Держава може вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до

загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів (*Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, 1950*).

Будь-яке втручання з боку представників влади в безперешкодне користування особою своїм майном повинне бути «законним». Представники органів державної влади мають право контролювати використання майна лише на підставі законів.

Вилучивши під час обшуку майно слідчий чи інша уповноважена особа позбавляє його власника чи володільця можливості володіти, користуватися та розпоряджатися ним. Тобто, діє так, як описано в частині 1 статті 167 Кримінального процесуального кодексу України та названо тимчасовим вилученням майна.

Так, Г. Нікішо влучно зазначає, що тимчасове вилучення майна, як і його арешт, є заходом забезпечення кримінального провадження, тоді як обшук – слідчою дією. І якщо захід забезпечення застосовується з метою досягнення дієвості кримінального провадження, то метою слідчої дії є отримання (збирання) доказів або перевірка вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні. І хоча певні слідчі дії можуть бути пов'язані з втручанням в права і свободи особи, але таке втручання має припинитись разом з припиненням самої слідчої дії, або трансформуватись в захід забезпечення (*Нікішо Г., 2019*).

Також, слід зазначити, що заходи забезпечення кримінального провадження застосовуються на підставі ухвали слідчого судді або суду, за винятком випадків, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом України. Слідчі (розшукові) дії проводяться на підставі судової ухвали в тому випадку, коли це передбачено законом. Обшук є одним з таких випадків. І тут має значення, на що ж саме дається судовий дозвіл.

Системний аналіз приписів статей 234 та 235 Кримінального процесуального кодексу України дає змогу зробити висновок про те, що слідчий суддя, даючи дозвіл на обшук, дає право на проникнення до житла чи іншого володіння особи. Вилучення речей і документів при проведенні обшуку, виходячи з приписів частини 7 статті 236 Кримінального процесуального кодексу України, є правом слідчого або прокурора, яким він наділений законом, а не ухвалою. На користь цього свідчить ще й те, що слідчий, прокурор має право на вилучення і тих речей та документів, про які не йдеться в ухвалі. І якщо обшук є втручанням в право на недоторканність житла чи іншого володіння особи, то вилучення майна є втручанням в право власності.

Утім, слід наголосити, що в друкованих, в тому числі і інтернет-виданнях обгрунтовано звертається увага, що останнє речення ч. 7 ст. 236 КПК України, - не відповідає Конституції України, а саме ст. 41 КПК України. Крім того, норми ч. 2 ст. 19 Конституції України, вказують на те, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. На думку практичних працівників, проблема виникає через те, що прямої вказівки у КПК України, про необхідність, на вилучене в ході обшуку майно (на яке надано дозвіл), яке може бути або ж є речовими доказами необхідно накладати арешт, не має. Тому у власника майна, яке вилучено на підставі ухвали слідчого судді про дозвіл на обшук, виникає проблема із поверненням такого майна. Особливого це актуально, коли у кримінальному провадженні жодній особі не повідомлено про підозру. Відповідно майно яке вилучене, може зберігатись в

органі розслідування до прийняття рішення відповідно до ст. 284 КПК України (*Протокол. Юридичний інтернет-ресурс, 2016*).

Як зазначалося вже вище, у разі неподання клопотання слідчим, прокурором про арешт майна у встановлені законом строки, в такому випадку майно має бути повернено особі, у якої його вилучено. Відмовляючи в поверненні вилучених рухомого чи нерухомого майна, в тому числі грошей та цінностей грошей цінностей, слідчі та прокурори часто посилаються на визнання їх речовими доказами або отриманні юридичною особою внаслідок вчинення кримінального правопорушення. У зв'язку з цим виникає питання, чи є це дійсно законною перешкодою для повернення його власнику або володільцю.

Зберігання речових доказів врегульоване статтею 100 КПК. Речовий доказ, який був наданий стороні кримінального провадження або нею вилучений, повинен бути якнайшвидше повернутий володільцю, крім випадків, передбачених статтями 160-166, 170-174 КПК.

Г. Нікішо доречно зазначає, що позиція слідчих, прокурорів та суддів про те, що вилучене при проведенні обшуку майно не є тимчасово вилученим, тягне за собою, і це видно з... судових ухвал, декілька негативних наслідків. По-перше, це відсутність судового контролю за правомірністю та необхідністю його вилучення. По-друге, фактичне позбавлення особи, у якої воно було вилучене, чи власника майна можливості його повернути рішенням слідчого судді або суду. По-третє, можливість для сторони обвинувачення утримувати вилучене майно протягом невизначеного строку, керуючись при цьому зовсім не інтересами кримінального провадження (*Нікішо Г., 2019*).

Звичайно, в інтересах досудового розслідування, з метою збереження речових доказів відповідно до п. 1 ч.2 ст.170 КПК допускається накладання арешту на майно. Якщо проаналізувати норми глави 4, 16 та 17 КПК України, то порядок дій слідчого та/або прокурора, у описаній вище ситуації, має бути наступний: 1) провівши обшук на підставі ухвали слідчого судді, вилучивши матеріальні об'єкти які відповідають критеріям доказів, 2) слідчий або прокурор з метою забезпечення речових доказів з клопотанням про арешт майна до слідчого судді 3) та визнає їх речовими доказами. Адже, саме таким чином, можливо досягти інтересів досудового розслідування, забезпечити збереження речових доказів, які у подальшому можуть досліджуватись судом. На стадії розгляду клопотання про накладання арешту, слідчий має довести, що матеріальні об'єкти відповідають критеріям доказів. Відповідно слідчий суддя, може обґрунтовано накласти арешт на таке майно. Іншого порядку дій у КПК не передбачено, а правового статусу майна на яке надано дозвіл на відшукання та яке вилучено в результаті обшуку, законом не визначено. Тому, у відповідності до ст. 19 Конституції України, сторона обвинувачення має діяти саме таким чином.

Висновки. Тимчасове вилучення майна, як і його арешт, є заходом забезпечення кримінального провадження, тоді як обшук – слідчою (розшуковою) дією. І якщо захід забезпечення застосовується з метою досягнення дієвості кримінального провадження, то метою слідчої (розшукової) дії є отримання (збирання) доказів або перевірка вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні. І хоча певні слідчі (розшукові) дії можуть бути пов'язані з втручанням в права і свободи особи, але таке втручання має або припинятись разом з припиненням самої слідчої (розшукової) дії, або трансформуватись в захід забезпечення.

Відповідно до ч. 7 ст. 236 КПК, при обшуку слідчий, прокурор має право оглядати і вилучати документи, тимчасово вилучати речі, які мають значення для кримінального провадження. Предмети, які вилучені законом з обігу, підлягають вилученню незалежно від їх відношення до кримінального провадження. Вилучені речі та документи, в тому числі, які не входять до переліку, щодо якого прямо надано дозвіл на відшукання в ухвалі про дозвіл на проведення обшуку, та не відносяться до предметів, які вилучені законом з обігу, слід вважати тимчасово вилученим майном. В подальшому, щоб не порушувати норм кримінального процесуального законодавства України прокурором, слідчий повинні діяти відповідно до ч. 5 ст. 236 КПК.

З метою удосконалення положень чинного кримінального процесуального законодавства України, пропонуємо внести зміни до ч. 7 ст. 236 КПК, зокрема, останнє речення після слів «Вилученні речі та документи» доповнити словами «в тому числі і», а далі за текстом.

За аналогією дані доповнення можна було б застосовувати і у разі тимчасового вилучення майна під час огляду.

Такі зміни дадуть змогу уникнути можливості неоднозначного тлумачення як слідчим суддею, судом так і учасниками кримінального провадження, норм КПК які стосуються тимчасового вилучення та арешту майна, та забезпечити права власників вилученого майна під час обшуку.

Чинний Кримінальний процесуальний кодекс України далекий від досконалості, багато з його норм суперечать одна одній, є нелогічними та не до кінця однозначно врегульовують порядок кримінального провадження. Тому кримінальне процесуальне законодавство потребує негайних змін.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI (ред. від 25 червня 2019 р.) URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
2. Реалізація недоторканності права власності під час досудового розслідування: [навч. посіб.] / В.І. Галаган, Н.С. Моргун, М.Й. Кулик, Ю.В. Терещенко. Київ, 2016. 141 с.
3. Кримінальний процес : підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я Тацій, А. Р. Туманянц та ін.; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. Х. : Право, 2013. 824 с.
4. Проблеми застосування положень Кримінального процесуального кодексу України щодо окремих слідчих (розшукових) дій та заходів забезпечення кримінального провадження, зокрема, обшуку та тимчасового доступу до речей і документів // Закон і Бізнес URL: http://zib.com.ua/ua/print/41323-problemi_zastosuvannya_polozhen_kriminalnogo_procesualnogo_k.html.
5. А. Слюсар. Що забрали, те пропало? Шляхи повернення вилученого під час обшуку майна / А Слюсар // Юрист&Закон. 2019. № 3 URL : http://vkr.ua/ua/publications/articles/scho_zabrali_te_propalo_shlyakhi_povernennya_viluchenogo_pid_chas_obshuku_mayna/
6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод прийнята 04 листопада 1950 року URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004
7. Г. Нікішо. Арешт майна, вилученого під час обшуку // Європейська правнича компанія «Українське право». – 2019 URL : <http://ukrainepravo.com/law-practice/lawyers-practice/aresht-mayna-vylucheno-pid-chas-obshuku/>
8. Статус майна вилученого під час обшуку? // Протокол. Юридичний інтернет-ресурс. – 2016 URL : http://protocol.ua/ua/status_mayna_vilucheno_pid_chas_obshuku/